

MATKO

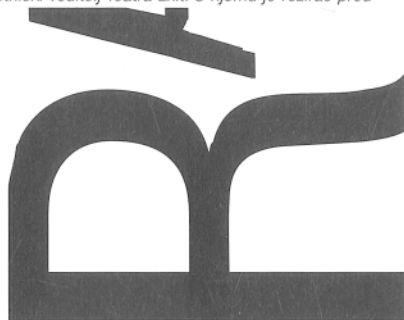

RAGUŽ

fotografija Toni Uroda

Matko Raguž je rođen 14. studenog 1955. u Stocu. Završio je studij glume na Akademiji dramskih umjetnosti u Zagrebu. Član je ansambla Teatra ITD. Bio je član kazališnih grupa Akter, Histrion, Teatar Move. Igrao je u brojnim kazališnim predstavama (*Tri u drugom, Spašeni, Urotnici, Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja, Orden...*), te u tridesetak televizijskih drama i filmova (*Ponoćna igra, Povratak, Gospoda Glembajevi, Anđele moj dragi...*) Dobitnik je više nagrada i priznanja za svoj glumački rad. Osnivač je i umjetnički voditelj Teatra Exit. U njemu je režirao predstave *Kako je Grinch ukrao Božić, Dekadencija i Izbacivači*.

TRAŽEĆI SVOJ IZLAZ

razgovarala Željka Turčinović

(:): Živimo u vremenu kada osnivanje privatnog kazališta nije ni rijetko ni neobično. Sedamdesete godine također su stvorile klimu želje za djelovanjem izvan institucije. Od tadašnjih kazališnih grupa (*Pozdravi, Akter...*) jedino su *Histrioni* i *Teatar u gostima* izdržali i ostali, prkoseći institucijama i manifestacijama koje su imale financijsku, organizacijsku i strukovnu potporu. Kao mlad glumac i Vi ste bili jedan od onih kazališnih pregalaca koji su vjerovali u vaninstitucionalno kazalište. Glumili ste u projektima *Histriona* i *Aktera*, oduševljali se, kako ste jednom zgodom izjavili, glumačkim umijećem *Pozdrava*. Koliko su ozračje i rad u tim nezavisnim grupama utjecali na Vas da devedesetih poželite osnovati vlastiti teatar?

Raguž: Sigurno da je to bio jedan od ključnih utjecaja, pri čemu prvenstveno mislim na način rada na koji sam naišao u tim grupama. Ja sam, na primjer, počeo s *Akterom*, bila je to prva slobodna grupa s kojom sam surađivao; bavili smo se improvizacijama, još više ritmovima i općenito stvarima koje glumcu daju onaj stupanj slobode na koji on, baveći se konvencionalnim kazalištem, najčešće nije naviknut. To, uostalom, nije mogao naučiti ni na Akademiji gdje su nam, primjerice, znali crtati rečenicu i pokazivati kako ona izgleda, ne misleći pritom da je to rečenica koja se može vezati samo uz jednu, određenu osobu, a ne uz svih nas, budući je pojedinačna interpretacija te rečenice pitanje osobnosti i slobode. Ta sloboda istraživanja i jest najveći užitak u kazalištu, a znamo, uostalom, da bez slobode čovjek ni ne može uživati. Dakako da je kroz takav način rada, ali djelomično i kroz kasnije bavljenje klasičnijim kazalištem, sazrijevala moja ideja o osnivanju vlastitog teatra. Ta želja se, zapravo, rodila već na Akademiji, pa sam neposredno nakon završetka studija čak i napravio jednu predstavu, izvedenu u Lapidariju - bio je to Ghelderodeov *Escorial*. To smatram svojim prvim, iako ne i dovoljno osviještenim, samostalnim pokušajem stvaranja teatra; nismo, naime, imali ni imena. No sve se to, zapravo, reflektiralo početkom devedesetih stvaranjem *Teatra Exit*. Otuda, uostalom, i samo ime: za mene kao umjetnika bio je to, dijelom, i izlaz iz ratne situacije u kojoj smo se nalazili, ali i izlaz iz kazališta u kazalište - u onakvo kazalište kakvo sam, i kakvo smo, željeli. Teatar kao izlaz.

(:): To podrazumijeva, dakako, i izlaz iz konvencionalnog kazališta, i u umjetničkom i u organizacijskom pogledu. Znači li to da ste već od samog početka imali jasno definiran koncept svog budućeg teatra, teatra kojeg domaća kazališna kritika danas ocjenjuje kao jednu od "najzanimljivijih scenskih pojava" u hrvatskom kazalištu? Kako je, uopće, počelo to hrabro i nekonvencionalno osvajanje kazališnog neba nad Hrvatskom?

Raguž: Moja osnovna vodilja bila je raditi onakvo kazalište kakvo bih želio gledati. Često sam bio nezadovoljan u kazalištu, i kao glumac i kao gledatelj. U situaciji takvog nezadovoljstva ostaje ti ili da se pomiriš s okolnostima, ili da odustaneš, ili da pokušaš

učiniti nešto kako bi promijenio stanje, slijedeći svoju viziju kazališta. Ja sam se odlučio za ovo posljednje. Tijekom ljeta 1993. pričao sam Nataši Lušetić, koja je tada došla iz Pariza u Zagreb, o svojoj, u to vrijeme već definitivnoj, odluci o osnivanju kazališta. Nataša mi je kao jednu od mogućnosti za upričavanje spomenula Berkoffovu *Dekadenciju*, donijela mi je tekst koji mi se odmah svidio i učinio zanimljivim za produkciju u kazalištu kakvog sam želio.

(:): No *Dekadencija* ipak nije bila prva predstava Vašega kazališta. Započeli ste s dječjom predstavom *Kako je Grinch ukrao Božić*, koja je bila i Vašim redateljskim prvijencem.

Raguž: Da, posljedica je to činjenice da je Nataša od početka bila određena za glavnu žensku ulogu u *Dekadenciji*, a da smo za njenog partnera željeli imati Vilija Matulu koji je u to vrijeme bio prezauzet pa smo morali prolongirati početak rada na predstavi. Tako sam se odlučio da, kao svojevrsnu predigru, u međuvremenu, postavim jednu dječju predstavu i na relativno bezbolan način provjerim njome sebe i kao redatelja i kao producenta. *Dekadenciju* ipak smatram pravim početkom *Teatra Exit*, onakvog *Exita* kakvog sam u estetskom pogledu zamišljao. *Grincha* smo, pak, odigrali osamdesetak puta, uglavnom izvan Zagreba i u humanitarne svrhe što nam je u tom trenutku i bilo najvažnije. Za tu predstavu smo, napokon, dobili i brojne pohvale ljudi iz kazališta koji su je vidjeli pa mi je pomalo i žao da je kasnije nismo nastavili igrati. Svečana premijera toga naslova nikad nije ni održana.

(:): Autor *Dekadencije*, glumac i redatelj Steven Berkoff u Velikoj Britaniji je poznat kao jedan od najznačajnijih predstavnika "totalnog teatra". Ta sintagma u njegovom slučaju podrazumijeva glumca kao središte kazališnog čina, koji svojim glasom, tijelom i mimikom dočarava spektakularnu množinu situacija. S druge strane, Berkoffov teatar tematski je determiniran svijetom seksa i nasilja u raznim socijalnim slojevima i tome odgovarajućim vulgarnim, psovačkim jezikom. Maloprije ste rekli da ste se za taj tekst odlučili odmah nakon prvog čitanja. Što je bilo presudno pri toj odluci?

Raguž: Presudno je, bez dvojbe, bilo to što sam u Berkoffovom tekstu doista otkrio taj "totalni teatar" o kojem ste govorili, otkrio sam puno slobodnog prostora za glumu, za glumačko istraživanje, otkrio sam prostor za glumca kao ishodišnu točku kazališnog događanja. No takav teatar zahtijeva, naravno, i pot-

punog glumca i izuzetno glumačko umijeće. Berkoffovo bavljenje temama seksa, nasilja i slično, samo je, međutim, paravan za vrlo žestoku socijalnu kritiku društva u kojem živi, što me također privuklo tekstu, budući da takva kritika uvijek ima odjeka i na nekom drugom mjestu, pa ga je tako imala i kod nas, a bojim se da će ga imati sve više i više. U Berkoffovom izvorniku se, naime, radi o gornjim i srednjim slojevima društva, dok tako striktno socijalne podjele, u doba rada na predstavi, kod nas još nije bilo moguće napraviti. U međuvremenu je i kod nas došlo do snažnih društvenih raslojavanja, a to je proces koji traje i uzima maha, pa će samim tim i ta predstava biti sve aktualnijom.

(:): Kad kažete da takav teatar zahtijeva i izuzetno glumačko umijeće, mislite li pritom i na neki točno određeni tip glume ili samo na kvalitetne glumce, spremne na scensko istraživanje takve vrste?

Raguž: Mislim dakako na kvalitetne, ali i na nužno različite glumce, a upravo sam takav par pronašao u Nataši Lušetić i Viliju Matuli. Naše kazališno obrazovanje ne daje, naime, onu širinu koju bi glumac trebao imati nakon završene Akademije, a do koje, nakon školovanja na mnogim sličnim školama u svijetu uglavnom i dolazi. A upravo su Nataša i Vili, iako po svojoj osnovnoj vokaciji različiti glumci, prototip modernog, svestranog glumca kakvog je rad na ovoj predstavi i zahtijevao. Glumstvenosti i gotovo filmskoj uvjerljivosti Vilijeva scenskog izraza svjesno sam pridodao Natašin način rada, koji je puno ekspresivniji; ona se kroz svoju karijeru puno više bavila tijelom, mimikom i pantomimom, sagledala, dakle, teatar kroz jednu bitno drukčiju vizuru, tako da je kroz rad na predstavi došlo do gotovo idealnog prožimanja ta dva stila glume, do sjajnog nadopunjavanja Natašine izvanjske, tjelesne, s Vilijevom unutarnjom ekspresijom.

(:): Sljedeća exitovska predstava, *Imago* Nataše Lušetić, rađena prema *Čvorovima* oca antipsihijatrije Ronalda D. Lainga, otvorila je opet jedan sasvim zasebni segment djelovanja Vašeg kazališta. Iz žanrovskog mješanja žalosnog i vedrog, elemenata pantomime, suvremenog plesa i mimike, karakterističnih za tu predstavu, izrastao je i drugi projekt Nataše Lušetić, *Žudnja*, realiziran u koprodukciji sa ZeKaeMom, ali ne i popraćen jednako dobrim kritikama kao *Imago*. Uz nužni verbalni diskurs, u obje je te predstave dominantan scenski pokret, na tragu poetike Pine Bausch. Korespondira li to i s Vašim kazališnim interesima ili je riječ o nečem novom što je *Teatru Exit* svojim djelovanjem donijela Nataša Lušetić?

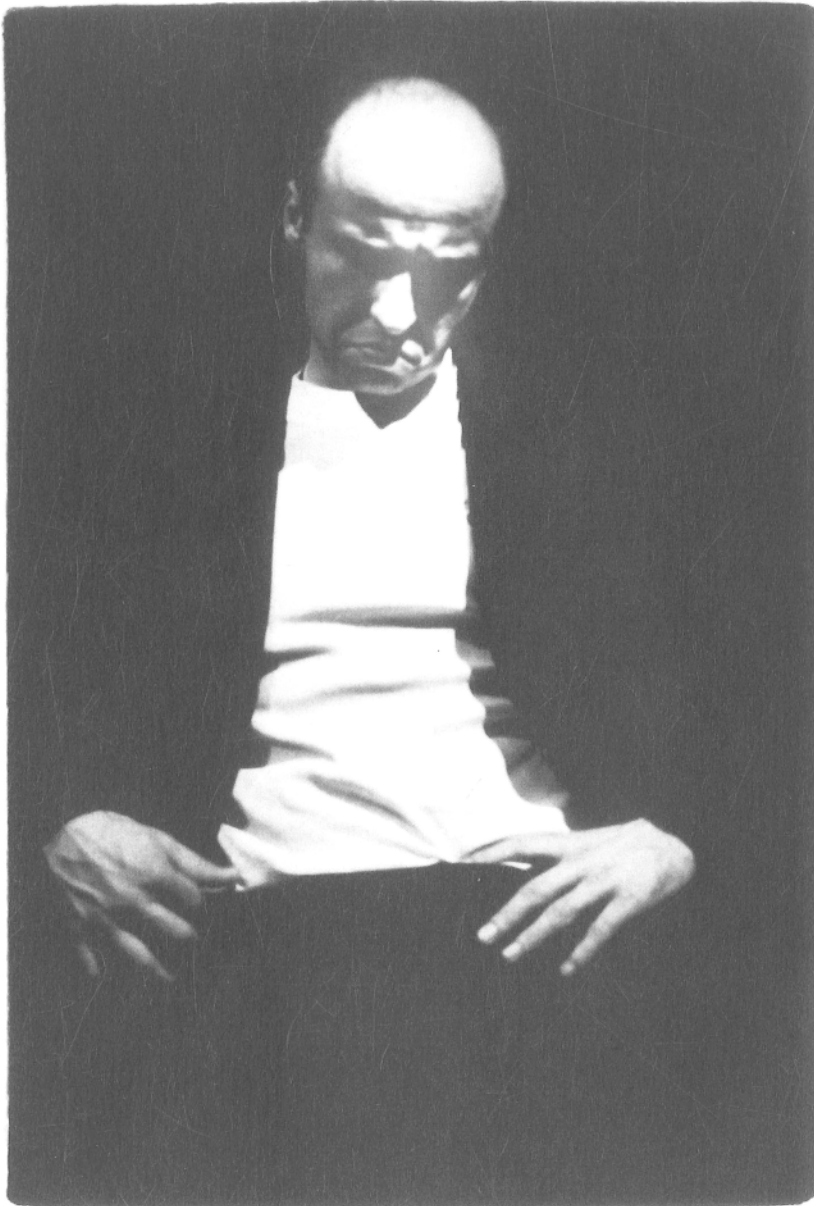
Raguž: Pa moram reći da je i u mom načinu razmišljanja o kazalištu scenski pokret bar jednako onoliko važan koliko i riječ. Pitanje je, dakako, osobnosti kazališnog redatelja što mu je bliže i od čega će krenuti. Nataši je i kao glumici i kao redateljici bliži pokret i logično je da je ona u tim predstavama većinu stvari izražavala pokretom. Ja ipak polazim s druge strane, polazim od riječi ili barem od vizije scene, onakve kakvom bih je želio vidjeti, pa kasnije svemu tome dodajem mimiku, gestu, pokret. Moji prvi susreti s teatrom koji se dijelom temeljio na scenskom pokretu, vezani su uz *Pozdrave* Ivica Bobana, a Nataša je naravno imala drukčiji razvojni put, baštineći, vrlo vjerojatno, ponešto i od Pine Bausch i od Boba Wilsona, i od drugih autora koji se bave tom vrstom teatra, a čije je predstave imala prilike vidjeti živeći i studirajući u Londonu. Vjerojatno se i u mom radu osjećaju neki od tih kasnijih utjecaja koji su pripomogli formiranju moga ukusa. Koliko je tko utjecao na mene, to je vrlo teško odrediti, to je vjerojatno pitanje podsvijesti, jednako kao i mogućnost da netko, danas-sutra, u nekoj od mojih budućih predstava prepozna scenu koju je već ranije vidio

kod drugog redatelja, a koje se ja više neću moći sjetiti. Na mene osobno je, pored kazališta i raznih glumačkih tehnika koje sam iskusio, puno utjecao i film. Budući da sam puno radio na filmu, mogu reći da na neki način i mislim kroz njega, pogotovo kad je riječ o dramaturškom sklopu mojih predstava.

(:): To o čemu govorite vrlo je vidljivo i u Vašoj, zasad posljednjoj i vjerojatno najboljoj predstavi, u Godberovim *Izbacivačima*. Čini mi se da ta predstava na najbolji način ispisuje Vašu redateljsku poetiku i credo Vašeg kazališta. Glumac je u toj predstavi u prvom planu, čak do te mjere da sam gledajući je, u početku imala dojam da je prepuštena improvizaciji i potpunoj scenskoj slobodi. No, upravo u toj predstavi se pozornijem analitičaru otkriva sva slojevitost i suptilnost Vašeg redateljskog prosedeja. Zanimljivo bi bilo čuti nešto o načinu na koji je ta predstava, koju je moguće doživjeti i kao kolektivni čin u pravom smislu te riječi, nastajala i razvijala se.

Raguž: U Vašem je pitanju djelomično načet već i sam odgovor. Ta predstava je, naime, klasični *work in progress*. Krenulo se, naravno, od prevedenog Godberova teksta. Nakon određenog broja proba smo, međutim, ušli u slijepu ulicu, jer polazeći iz naše situacije jednostavno nismo uspjeli pronaći primjeren način komunikacije s tim tekstom. Tada smo sve preokrenuli, uzimajući od Godbera tek osnovnu ideju i strukturu, te možda nekoliko kratkih dijelova teksta. Scene smo iznova posložili, pa čak i dramaturški preinačili, isprobavajući ih po više puta, u više različitim verzija, kao na filmu. Glumci su tu, zapravo, po svojim glumačkim osobitostima, bitno različitim, obogaćivali jedni druge onim najboljim u sebi, i bili koautorima, budući da smo zajedno sudjelovali u istraživanju i profiliranju svake pojedine scene. Bio je to vrlo naporan i dugotrajan proces; katkad smo znali raditi i po dvanaest sati, zaboravljajući na vrijeme. I na taj se način stvarao materijal za buduću predstavu, za *Izbacivače*. Posebno smo, međutim, radili na pantomimi, na scenskom pokretu i na improvizacijama. Jednako tako smo posebno radili i na karakterima: jedan od glumaca bi stao na scenu i odgovarao, iz rakursa lica koje u predstavi igra, na najraznovrsnija pitanja koja bismo mu postavljali. Na taj način smo svakome ponaosob "čistili mozak", kako bi došao do karaktera i do glumačke sigurnosti, što je osobito važno s obzirom na broj karaktera koje svaki od glumaca igra, a bez ikakvih promjena maske, kostima ili rekvizita. Otuda i čest osjećaj kod publike da gleda scenske improvizacije, no sve je to već davno izimprovizirano i potom su najbolje improvizacije transponirane u jednu vrlo čvrstu i konačnu formu. O onome što zovete redateljskim prosedeom teško mi je analitički govoriti, ja sam radeći tu predstavu jednostavno slijedio svoju viziju i neko svoje

RAGUŽ

IZBAČIVAČI -

NINOSONI

glumačko-redateljsko viđenje predstave kao cjeline.

(:): Govorimo li o *Izbacivačima* jednostavno ne možemo zaobići banalan, ali ipak opasan ideološki napad na tu predstavu koji je došao nakon svih njenih uspjeha i evidentnog oduševljenja publike i kritike. Vas je to anakrono ideološko žigovanje nedvojbeno moralo dvostruko pogoditi, i kao osobu s jasno definiranim etičkim stavom, i kao vrijednog kazališnog stvaraoca?

Raguž: Bila je to, zapravo, jedna vrlo apsurdna i nepotrebna situacija, budući da pismo sesvetskog župnika kojim se tako žestoko okomio na *Izbacivače* govori o nečemu potpuno suprotnom od onoga što predstava nosi kao svoju poruku. Riječ je o potpunom nerazumijevanju, ili možda manjku želje za razumijevanjem te predstave. U cijeloj toj priči sam, međutim, napadnut i ja osobno, na način da sam predstavljen kao protivnik obnove hrvatskoga društva, što je u mom slučaju, blago rečeno, smiješno. S druge strane, taj napad je, nažalost, predstavi donio i posebnu vrstu reklame, budući ju je došla gledati i publika koja inače gotovo i ne ide u kazalište. No, ja sam u cijeloj toj situaciji reagirao vrlo čisto i čvrsto, tako da nikakvih daljnjih nesporazuma nije ni moglo biti. Naravno, s obzirom da je to pismo bilo poslano i ravnateljima škola, kao posljedicu sam jedno vrijeme imao poprilične probleme oko već uobičajene i organizirane prodaje predstave srednjoškolcima.

(:): Kad već spominjemo financije, kako uopće kazalište poput Vašega može egzistirati i preživjeti u pauperiziranoj atmosferi, nesklonoj kulturi? Uspjevate li to zahvaljujući samo Vašoj osobnoj inicijativi, da ne kažemo ponižavajućem moljakanju sponzorskih "mrvica", ili imate i konkretnu potporu gradskih i državnih institucija zaduženih za kulturu?

Raguž: To je pitanje na koje sam često odgovorao, što mi je već, s obzirom na sadržaj tih odgovora, postalo i pomalo mučno. Od samog se početka itekako žestoko borim za preživljavanje, pri čemu sam u jednom trenutku, uz pomoć rodbinskih veza, uzeo čak i strani kredit kako bih mogao dovršiti započetu predstavu. Takav kredit je, naime, kod nas nemoguće dobiti za bilo kakav kulturni projekt. Što se pak tiče službenih gradskih institucija koje brinu o kulturi, mogu reći da smo u posljednje vrijeme i kod njih počeli nailaziti na razumijevanje koje smo, mislim, svojim dosadašnjim djelovanjem i zaslužili. Ja se mogu jedino nadati da na takvo razumijevanje nailaze i druge neovisne kazališne grupe. Bojim se, doduše, da ćemo s novim zakonom o PDV-u ponovno

IZBACIVAČI / fotografija Nino Šolić

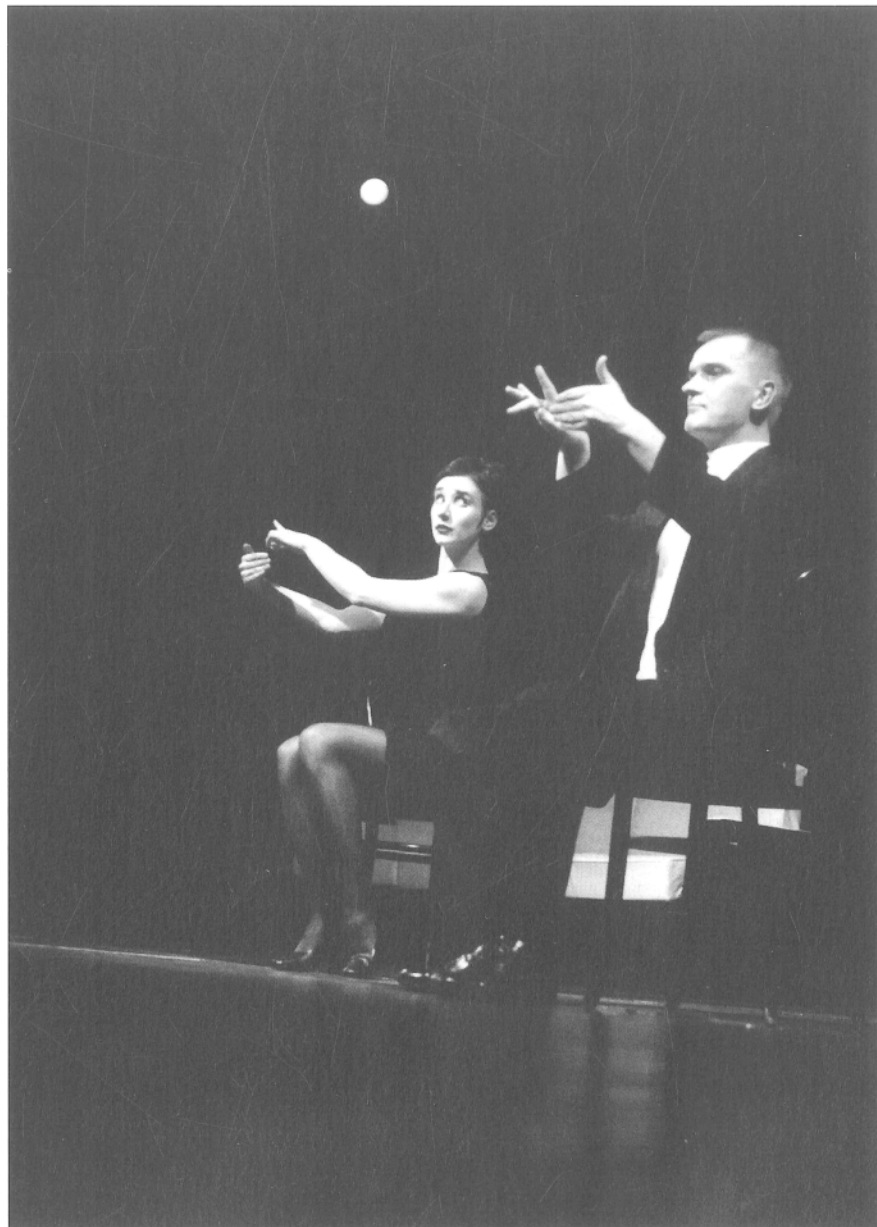
biti diskriminirani. Riječ je o tome da su institucionalna kazališta oslobođena plaćanja PDV-a na ulaznice, dok će neovisne skupine poput *Teatra Exit* na svaku prodanu ulaznicu morati plaćati 22 posto poreza. To je nonsens protiv kojega, kako se čini, ne možemo ništa učiniti. Kada bi, pak, neovisna kazališta poskupila ulaznice za tih 22 posto, postala bi potpuno nekonkurentna, bez obzira na kvalitetu i atraktivnost ponuđenih predstava. Po meni su jedini način da se ta šteta koliko toliko ublaži izravne državne dotacije privatnim kazalištima.

(:): Već i površan pogled na recentnu kazališnu situaciju u Zagrebu govori nam kako ima jako puno ideja, redatelja, glumaca, predstava, jako puno energije i volje da se stvara kazalište izvan institucije. Ali osim finansijskih problema takva pregnuća susreću se s još jednim, jednako ozbiljnim i, rekla bih, životno važnim, problemom. Riječ je, naravno, o nepostojanju adekvatne scene na kojoj bi takva kazališta mogla prikazivati svoje predstave, što je još potencirano privremenim zatvaranjem ZKM-a. Kako *Teatar Exit* izlazi na kraj s takvim problemima?

Raguž: Postoji jedna dvorana u Zagrebu koja je u posljednjih pet, šest godina udomila mnoge nezavisne kazališne grupe i na čijoj su sceni stvarane brojne kasnije poznate predstave. Ovo je, možda prilika da se zahvalim ljudima koji taj prostor vode, a riječ je o dvorani SKJC-a na Savi. Da nije bilo te dvorane, pitanje je bi li bilo *Dekadencije* i *Izbacivača*, bi li bilo *Montažstroja*, Emila Matešića i *Stere*a i još nekih drugih grupa i projekata. Što se, međutim, tiče igranja predstava, situacija je mnogo teža, ali i mnogo jednostavnija - po načelu: plati, pa igrati! Pokušavajući iznaći neko drugo rješenje, možda čak prostor u kojem bih mogao pokrenuti stalnu scenu *Teatra Exit*, niz godina sam obilazio razna skladišta i manje-više derutne i neadekvatne dvorane i kako sada stvari stoje, možda se ipak dogodi čudo, i možda se moje kazalište doista i udomi u jednom prostoru u širem središtu grada.

(:): Imate li, bez obzira na rješenje toga problema, već planirane nove exitovske projekte i osjećate li neku vrstu posebne odgovornosti s obzirom na ono što se od Vašeg kazališta, nakon svih uspjeha, očekuje?

Raguž: Pa sigurno je da je sve to skupa dovedeno sada na onu razinu očekivanja koja obvezuje i dijelom opterećuje. Logično je da i ja, kao i svatko tko se bavi kazalištem, imam pravo na

DEKADENCIJA / fotografija Danko Fajt

pogrešku, iako se nadam da ću je, slijedeći zacrtani put, uspjeti izbjeći. Postoji trenutno nekoliko projekata koji su u planu, iako još ne bih želio izlaziti s konkretnim imenima i naslovima. Jedan od njih je vezan uz horoskope, drugi je, opet, na specifično exitovski način, vezan uz naš život i našu svakodnevicu u ovih posljednjih desetak godina.

(:): Ne borite li se, međutim, mogućnosti da, uz eventualno dobivanje stalnog prostora za *Teatar Exit*, budete prisiljeni na stanovite repertoarne kompromise?

Raguž: Da bi taj iznajmljeni ili dobijeni prostor funkcionirao, bit će, naravno, nužno napraviti neke kompromise, no ja ću ih pokušati svesti na najmanju moguću mjeru. Pokušat ću održati razinu ukusa koja odgovara estetskim načelima *Teatra Exit*.

(:): Hoće li taj budući prostor biti pozornica samo za exitovske predstave ili će ugošćavati i ostale kazališne grupe? Pretpostavljam da ćete postaviti određene žanrovske i estetske kriterije po kojima ćete birati gostujuće predstave?

Raguž: U Zagrebu su kazališta, uglavnom, izgubila žanrovski profil tako da svi igraju sve. Mi koji se bavimo kazalištem, znamo da nije lako doći do publike pa je ne mislim rastjerivati svaštareći. Nisam nefleksibilan, ali ću nastojati osmisliti gostujući repertoar na način da on bude primjeren očekivanjima publike. To znači da će mi biti drago ugostiti predstavu koja kvalitetom i koncepcijom odgovara načelima teatra kojim se bavim. Bit će to teatar koji će funkcionirati i kao multimedijalni centar jer je to jedini način da se financijski održi.

(:): Pri samom kraju razgovora ne mogu odoljeti a da Vam ne postavim pitanje vezano uz nedavnu dodjelu Nagrada hrvatskoga glumišta. *Izbacivači* kao projekt koji je, po mnogim mišljenjima, obilježio hrvatske kazališne devedesete, ostaje bez ijedne nagrade. Stvar je više nego intrigantna, pogotovo s obzirom na činjenicu da su u prosudbenoj komisiji Nagrade, među četvoricom članova, sjedila i tri glumca. Nije li neobično da upravo oni nisu prepoznali vrijednosti predstave koja u središte pozornosti vraća glumca i njegovo glumačko umijeće?

Raguž: *Teatar Exit* je u zadnje tri godine dobio dvadesetak najvećih nagrada u hrvatskom glumištu, počevši od Nazorove i Dujšinove nagrade, pa do Nagrade Veljka Maričića i Nagrade grada Zagreba. Niti jedna od tih nagrada nije, međutim, od strukovnog udruženja - Hrvatskog društva dramskih umjetnika. Kad smo prije tri godine prijavili *Dekadenciju*, članovi prosudbene komisije Nagrade hrvatskoga glumišta nisu, nažalost, našli vremena doći i pogledati predstavu. Vidjela ju je samo jedna članica prosudbene komisije, što samo po sebi govori kako dodjela Nagrada te godine nije bila regularna. Nakon toga, *Imago*, iako prijavljen, nije čak dobio niti jednu nominaciju; ove godine za *Izbacivače* smo dobili jako puno nominacija, no ne i neku od nagrada. Prije početka dodjele mnogi su kazališni ljudi bili uvjereni kako će ta predstava dobiti više nagrada, a ja sam se kladio da će proći upravo onako kako je i prošla, dakle bez ijedne nagrade. Nije to stvar moje vidovitosti, nego dobrog poznavanja članova prosudbene komisije i ukusa nekih od tih ljudi. A takva se prosudbena komisija ponavlja iz godine u godinu, sve s blagoslovom nas samih članova udruženja koji smo je i izabrali. No ja sam, zahvaljujući njima, barem zaradio dvije večere.

(:): A kada će Matko Raguž početi zarađivati i kao glumac u *Teatru Exit* kojega tako dobro vodi kao redatelj i producent?

Raguž: E to je već malo kompliciranije pitanje jer da je Matko Raguž i glumac u *Teatru Exit*,

IMAGO

pitanje je što bi od tog *Exita* uopće i bilo. Bojim se, naime, da bih, zaokupljen svim onim uobičajenim zadacima karakterističnim za stvaranje uloge izgubio previše živaca i energije, tako važne za bavljenje svim onim drugim segmentima o kojima ovisi funkcioniranje *Teatra Exit*. To je moja vrlo svjesna odluka da, barem u početku, dok stvari sasvim ne postavim na čvrste temelje, u *Teatru Exit* ne igram. To, naravno, ne znači da sam se sasvim odrekao te mogućnosti. No i kada osjetim da je situacija takva da bih u *Exitu* mogao i glumiti, učinit ću to tek kad pronađem sebi sasvim odgovarajuću ulogu. Kao glumac sam napravio jako puno kompromisa. Zbog nekih od tih kompromisa mi je i danas žao, no bila su to vremena kada se, budući sam od glume i živio, nije moglo drukčije ni postupiti. Više, međutim, nisam u poziciji da moram raditi kompromise kao glumac, a nadam se da ih neću raditi ni kao redatelj.

(:): Nakon ovoga iskustva stvaranja i vođenja vlastitoga kazališta, nakon svih muka i radosti što ih ta borba donosi, da ste na početku, da li biste krenuli u istu avanturu ili biste bili samo Matko Raguž - glumac?

Raguž: Danas vrlo često kažem sam sebi: "Što je to meni tribalo?" Pitanje je da li bih krenuo istim putem, da li bih imao toliko energije i toliko predanosti. Ponekad mi se, naime, čini, kako sam se vjenčao za *Teatar Exit*. No, u svemu tome zadovoljstvo je vidjeti ostvarenje svojih snova, vidjeti oživotvorenje nekih svojih kazališnih vizija, što mi je *Exit* nedvojbeno donio.

PREDSTAVE TEATRA EXIT

1. KAKO JE GRINCH UKRAO BOŽIĆ, režija Matko Raguž.

2. DEKADENCIJA Stevena Berkoffa, režija Matko Raguž

Glavne uloge: Nataša Lušetić, Vili Matula

NAGRADE:

Vjesnikova nagrada Dubravko Dujšin V. Matuli

Nagrada Veljko Maričić na Festivalu malih scena u Rijeci

za najbolju predstavu u cjelini i V. Matuli za najboljeg glumca

Nagrada Novog lista Mediteran na Festivalu malih scena u Rijeci

N. Lušetić za najbolje glumačko ostvarenje Festivala

Nagrada Satir na Festivalu glumca u Vinkovcima i Županji V. Matuli

za najboljeg glumca

Nagrada grada Vinkovaca N. Lušetić

3. IMAGO, prema motivima Čvorova R.D. Lainga, režija Nataša Lušetić

ostvarena u koprodukciji s DK Gavella

NAGRADE :

Nagrada Vladimir Nazor za kazališno ostvarenje

Nagrada Asser Savus na Festivalu glumca u Vinkovcima za glumački kvartet

Nagrada za kazališno istraživanje, za glazbu (I. Pavlici), za scenografiju (T. Lacko) na Festivalu malih scena u Rijeci.

4. ŽUDNJA, režija Nataša Lušetić

ostvarena u koprodukciji sa Zagrebačkim kazalištem mladih

5. IZBACIVAČI, adaptacija istoimenog komada J. Godbera, režija Matko Raguž

NAGRADE :

Nagrada za istraživanje suvremenog kazališnog senzibiliteta na Festivalu malih scena u Rijeci

Nagrada za najboljeg mladog glumca R. Bitorajcu na Festivalu glumca u Vinkovcima

Velika nagrada Večernjeg lista Zlatni smijeh za najbolju predstavu u cjelini na Danima satire

Nagrade za glumačka ostvarenja S. Mokroviću i T. Filipoviću na Danima satire

Nagrada za najbolje prihvaćenu ulogu od publike R. Bitorajcu na Danima satire.

RAGUŽ